

ဒုန်ကမာ်

ပာဆုာကတဲင်ကတီၤ နစုစဂီၢ်

ဒုန်ကမာ် စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

ဒုန်ကမာ်အိၣ်ထီၣ်ဖဲနဟံးလိာ်စု မ့တမ့ၢ် နတဟ့ၣ်ကဒါက့ၤဘၣ်ဒံး စုဟံးလိာ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ယဒုန်ကမာ်အိၣ်ထီၣ်သ့ဒ်လဲၣ်.

ဖဲနဟံးလိာ်စုလၢ ပုၤဟ့ၣ်လိာ်စု (စုကစၢ်လၢအဟ့ၣ်လိာ်စု) အလီၢ်ခံ နမ့ၢ်ပုၤ လၢ အိၣ်ဒီးဒုန်ကမာ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်စုတခါလၢ နကဘၣ်က့ၤဟ့ၣ်က့ၤအီၤ အိၣ်ဒီး အကဒွဲဒ်ပစံးတၢ်အသိးစုအုၣ်(မ့)စုဖဲန့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိးဒုန်ကမာ်အိၣ်ထီၣ်သ့စုကီၢ်ဖဲနတဟ့ၣ်ဘၣ်ဒံး တၢ်မၤလၢတၢ်မၤန့ၢ်န့ၣ်လီၤ အစုတဖၣ်စုကီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကမ့ၢ်ဝဲ လီၤမ့ၢ်အူအလဲ, လီၤတဲဖိဒီး လီၤတဲဖိစိစု, ဒီးအုၣ်ထၢၣ်နဲး အလဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဝဲသၢမံၤ လၢနမၤအီၤသ့ဖဲ နအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ် လၢဒုန်ကမာ်အခါန့ၣ်လီၤ.

- ▶ ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤစုဖဲနဟ့ၣ်က့ၤန့ၢ်အခါ
- ▶ ဆဲးကျိးပုၤလၢနဘၣ်ဟ့ၣ်အီၤ စုဒီး ဒုးသ့ၣ်ညါအီၤလၢ နအိၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ် လၢကဟ့ၣ်က့ၤအစုအစု
- ▶ မၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤ ကလီၤ ဒီဖျိ ကျိၣ်စုပုၤကူၣ်လိာ်တၢ် ဒ်သိးကမၤစၢၤန့ၢ်လၢ နကပာဆုာရဲၣ်ကျဲၤ နဒုန်ကမာ်အဂီၢ်.

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်

- ▶ ဒုန်ကမာ်မ့ၢ်စုလၢနဟံးလိာ်ဒီး မ့ၢ်စုလၢနကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤအီၤလီၤ.
- ▶ နမ့ၢ်တဟ့ၣ်က့ၤနကမာ်သၢပုၤ, နကဘၣ်သဂၢၢ်ဒီးဘၢကီၢ်.
- ▶ နမ့ၢ်တဟ့ၣ်က့ၤနကမာ်သၢပုၤ, နကဘၣ်ဟ့ၣ် အါန့ၢ်တၢ်လၢနဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤလၢနကမၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤဒီး ဒီးန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ

နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢဒုန်ကမာ်အဂ့ၢ်, ဆဲးကျိးကျိၣ်စုပုၤကူၣ်လိာ်တၢ် လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်လၢဘၣ်လၢဘၣ်စု ဖဲ 1800 007 007 လၢကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ကစီၣ်ဘၣ်ဃး ကျိၣ်စုပုၤကူၣ်လိာ်တၢ်ဒီးတၢ်ပာဆုာရဲၣ်ကျဲၤက့ၤဒုန်ကမာ်အဂီၢ် လဲၤဟးဖဲ www.moneysmart.gov.au မ့တမ့ၢ် ကိး 1300 300 630 တက့ၢ်.

လူဝံး(စ)လိးက့ၤ အခရဲးဒံးခး (ကဒွဲခးက့) အကမာ်ခဲလၢာ်

လူဝံး(စ) သ့ၣ်ထီၣ် အနီၣ်ကစၢ်တၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကတၢ်အတၢ်မၤ ဒီး ဆါတၢ်ဂီၤလၢအတုၤဆူ လီၤကဝီၤအဖျါပုၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကစးထီၣ်ဘၣ်တၢ်မၤဂီၢ် အဝဲလိာ်ပုၤဝဲ ကသံၣ်ထံတဖၣ်, နီၣ်ခွဲဒီး တၢ် အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လူဝံး(စ) တပၢ်ကီၤဘၣ်အစုဘၣ်ဒီး ဘၣ်သ့ဝဲဒုန်အခရဲးဒံးခး (ကဒွဲခးက့) လၢ ကပုၤတၢ်လိာ်ခဲလၢာ်ခဲဆူန့ၣ်လီၤ. အဝဲဟံးလိာ် စု ၁၂၀၀ ဒီလၢလၢအခရဲးဒံးခး (ကဒွဲခးက့) အဂီၢ်ဒီး ဆိကမိၣ်ဝဲ မ့ၢ်ဆါဘၣ်တၢ်ဂီၤလၢတုၤဝဲဝဲ, ဟ့ၣ်လိးက့ၤခရဲးဒံးခး (ကဒွဲခးက့) အကမာ်အဝဲအံၤ ကန့ၢ်ဒီး ကမၤန့ၢ် အါထီၣ်စုန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဆါတၢ်ပုၤအလီၢ်, လူဝံး(စ)ဆါဘၣ်အတၢ်ဂီၤ ထံစုၤဘၣ်ဒီး ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲစုထံ ၇၅၀ ဒီလၢ န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ညါဝဲလၢစုအံၤတလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်လၢကဟ့ၣ်က့ၤအဒုန်ကမာ်အဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်. ဒ်န့ၣ်အသိးစုကီၢ် အဝဲလိာ်အါထီၣ် ကသံၣ်ထံလၢကဘၣ်ပုၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲကဘၣ်မၤဝဲဒ်လိာ်န့ၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲတဘၣ်လၢဘၣ်.

ဖဲန့ၣ်အဝဲန့ၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ, အသကိးလၢအမ့ၢ် ရံအိၣ်ဟံဆူအအိၣ်ဒီးသံကွၢ်အီၤလၢ အဝဲအတၢ်ဆါတၢ်ပုၤအဂ့ၢ်ဒီး အဝဲတဘၣ်အသကိးရံအိၣ် လၢအဝဲဒီးန့ၢ်စု တကူထီၣ်လၢထီၣ်ဒ်သိး ကဟ့ၣ်က့ၤအကမာ်လၢအ ခရဲးဒံးခး (ကဒွဲခးက့) အဂီၢ်ဒုၣ်လဲၣ်ဘၣ်.

ရံအိၣ် တဘၣ်လူဝံးစံ ကျဲလၢအဂ့ၢ်ကတၢ်တဘၣ်မ့ၢ်ဒ်သိး ကရဲၣ်ကျဲၤ အဒုန်ကမာ်ဒီးရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤဝဲ ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီန့ၣ်လီၤ. ကဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ဝဲ စုလၢအဝဲကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤဝဲ, ဖဲအဆိအချု ဟ့ၣ်ဝဲကန့ၢ်ဆဲးအါဒီး ဒ် သိးစုအံၤကတုၣ်ကွၢ်အဂီၢ်ကတံၣ်တံဆဲးယံၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ရံအိၣ်ကွဲးလီၤန့ၢ် လူဝံး(စ) အတၢ်ဟံန့ၢ်လၢဖျါပုၤဒီး ကွဲးလီၤစုကီၢ်ဝဲတၢ် လၢအလိာ် လၢကဘၣ်ပုၤဝဲဒ်အမ့ၢ် ကသံၣ်ထံ, ကသံၣ်ဖျုာ်, ဟံၣ်လဲ ဒီး စုလၢကဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲ တလိာ်ဒီး တလိာ် လၢ ခရဲးဒံးခး (ကဒွဲခးက့) အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခဲ အံၤလူဝံး(စ)တူၢ်ဘၣ်က့ၤဝဲဒ်တၢ်ခဲလၢာ်ဘၣ်လီၤဘၣ်စးက့ၤ ဒီဖျိ သ့ၣ်ညါ လီၤတၢ်လီၤဆဲးက့ၤဝဲဒ်သိး ကဘၣ်ဟ့ၣ် က့ၤဒုန်ကမာ်အံၤလၢ ခရဲးဒံးခး (ကဒွဲခးက့) အဂီၢ်တလိာ်ဘၣ်တလိာ်ဒီး မ့ၢ်ပုၤကွၢ်သၢလိပုၤဝဲအလီၢ်ခံ အဝဲတအိၣ်ဘၣ်ဒီးအဒုန်ကမာ်အံၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

This page has been intentionally left blank.